

โครงการจัดทำแผนบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

ระยะที่ 1

เอกสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำแผนบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม
เพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน ระยะที่ 2

Download
รายงานฉบับสมบูรณ์

AREA
NEED

Introduction of Area Need

เราจะรู้ได้อย่างไรว่างานวิจัยที่มีอยู่ตอบโจทย์ความต้องการพื้นที่

แผนวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม(ววน.)เป็นกระบวนการสำคัญที่จะกำหนดยุทธศาสตร์ของการวิจัยอาจส่งผลต่อวิธีจัดสรรงบประมาณการวิจัยที่มีจำกัดให้เกิดผลประโยชน์ต่อประเทศอย่างสูงสุดการจะจัดทำแผนวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมาย ความต้องการ ความท้าทายที่แต่ละพื้นที่เผชิญอยู่ จำเป็นต้องทราบก่อนว่า...

...อะไรคือความต้องการของพื้นที่ ?

ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี

01

ปีที่ 1 (2564-2565)

- จัดทำข้อมูลความต้องการของพื้นที่
- ระบุช่องว่างความรู้ระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับการจัดทำแผน ววน.
- พัฒนาให้เกิดกลไกการสร้างและใช้ความรู้ในระดับพื้นที่

ข้อเสนอและช่องว่างความรู้ถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลนำเข้าสำหรับการจัดทำ (ร่าง) แผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2566-2570

Area need คืออะไร ?

โครงการจัดทำแผนบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน หรือ “Area Need” เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) และคณะทำงานระดับภาคทั้ง 6 ภาค (ภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลาง ตะวันออกใต้ และใต้ชายแดน) จาก 8 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศมีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)

02

ปีที่ 2 (2565-2566)

- จัดทำข้อมูลและพัฒนา dashboard แสดงความต้องการของพื้นที่ ช่องว่างความรู้ในรูปแบบออนไลน์
- คัดเลือก 1 ประเด็นท้าทาย เพื่อทดลองใช้กลไก ววน. เชิงพื้นที่ขับเคลื่อนปิดช่องว่างความรู้ส่งเสริมการใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นนั้น
- ทบทวนสถานการณ์และผลกระทบของกลไก ววน. ต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่

ข้อเสนอและช่องว่างความรู้ถูกนำไปเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลนำเข้าสำหรับการจัดทำนโยบายการขับเคลื่อนแผนด้านววน. พ.ศ. 2566-2570

03

ปีที่ 3 (2566-2567)

- ดำเนินกลไกทั้งหมดต่อเนื่องจากปีที่ 2
- ประเมินผลกระทบและสรุปบทเรียนจากการดำเนินงานที่ผ่านมา
- วางแผนสำหรับอนาคตและบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ในระยะยาว

เป้าหมายปลายของโครงการคืออะไร ?

การที่เราสามารถระบุความต้องการและช่องว่างความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ใหม่มาอุดช่องว่างเหล่านั้น และสร้างเครือข่าย ที่เป็นกลไกทำงานของ ววน. กระตุ้นให้เกิดการใช้ความรู้ นำข้อมูล ข้อเสนอจากพื้นที่เข้าสู่กระบวนการตัดสินใจที่พื้นที่มีส่วนร่วมแบบล่างขึ้นบน (bottom up) อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนให้มีการนำกรอบเป้าหมายการพัฒนายั่งยืนไปใช้จริงในพื้นที่ (Localizing the SDGs)

วิธีการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาของปีที่ 1 นั้นอยู่บนฐานของแนวคิดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals:SDGs) และกระบวนการมองอนาคต (Foresight) ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดนั้นเน้นเรื่องของความครอบคลุม และการมีส่วนร่วม

- 1 กรอบแนวคิด SDGs** ช่วยให้การกวาดประเด็นและการสังเคราะห์มีความครอบคลุม ประเด็นในมิติความยั่งยืนที่สำคัญ ครอบคลุมทั้งสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม หุ่นยนต์ และกลไกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดขึ้นในระดับพื้นที่ซึ่งล้วนสำคัญกับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ SDGs ยังเป็นกรอบแนวคิดที่เป็นที่ยอมรับในทุกกระดับทั้งภายในประเทศ ภูมิภาค ระดับโลก ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 สำหรับระดับประเทศ สช. ได้ผนวก SDGs เข้าไปในแผนทุกระดับ รวมถึงแผนระดับกระทรวง การใช้กรอบ SDGs จะช่วยให้การสื่อสารประเด็นปัญหาในพื้นที่ที่มีพลังมากขึ้นเนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับวาระการพัฒนาระดับโลก

- 2 กรอบแนวคิด และกระบวนการมองอนาคต (Foresight)** เป็นเครื่องมือที่จะชวนผู้คนมากำหนดภาพอนาคตและทิศทางไปสู่อนาคตของพื้นที่ร่วมกันผ่านกระบวนการมองภาพอนาคตโดยการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเครื่องมือนี้เอื้อให้ผู้เข้าร่วมที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์หลากหลายมาร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นและไม่เกิดขึ้นในอนาคตโดยโครงการนี้ใช้กระบวนการ Foresight เข้ามาชวนทุกคนพูดคุย ภายใต้กรอบ SDGs ซึ่งภาพอนาคตเหล่านี้จะกลายมาเป็นโจทย์ในการวิเคราะห์ช่องว่างความรู้และระบบความรู้ต่อไป

วิธีการศึกษา

A Scoping

ใช้เป็นกรอบในการดำเนินการเป็นกระบวนการและผลที่ได้มีความสอดคล้องตามมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และใช้ในการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญร่วมระหว่างภาคต่างๆ

กวาดสัญญาณแนวราบ | Horizon Scanning

1

เป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อค้นหาสัญญาณ และแนวโน้มของสิ่งที่จะเกิดขึ้น สำหรับโครงการนี้รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลวิจัยจากสำนักการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และข้อมูลกฤษฎีกาจากหน่วยงานรัฐ สัญญาณทางสังคมจากข่าว โซเชียลมีเดีย และแผนพัฒนาด้านประเทศ (ระดับ2)

ทำการสำรวจเดลฟายแบบประยุกต์ | Adapted Delphi

2

เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลจากคณะผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีทั้งนักวิชาการ และผู้ทำงานภาคปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับของผู้นั้นในชุมชนวิชาการ เพื่อรวบรวมความคิดเห็น และหาข้อสรุปในประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยสนใจ ผ่านการใช้แบบสอบถามในการรวบรวมและสรุปความเห็นมากกว่า 1 รอบ ข้อดีของเทคนิคเดลฟายคือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจะไม่มีอิทธิพลต่อการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญท่านอื่น ๆ **

**เนื่องจากอุปสรรคด้านเวลาและการระบาดของโควิด-19 ทำให้การทำแบบสอบถามเพียงแค่สองครั้งในภาคเหนือ ตะวันออกเฉียงเหนือ กลาง และใต้ ในขณะที่ภาคตะวันออกและภาคใต้ ได้มีปรับให้มีการจัดประชุมกลุ่มย่อยกับผู้เกี่ยวข้องหนึ่งครั้ง ตามด้วยการทำแบบสอบถามเพียงแค่ 1 ครั้ง งานวิจัยนี้จึงไม่สามารถทำตามกระบวนการเดลฟายได้อย่างเต็มรูปแบบ

ประเด็นสำคัญของภาค

จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ Foresight ระดับภาค | Regional Foresight Workshop

3

เป็นเวทีที่ชวนผู้เชี่ยวชาญเข้ามาระบุภาพปลายทางที่อยากเห็น แนวทางการบรรลุ และร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยที่จำเป็นต่อการบรรลุ และเก็บข้อมูล เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการบรรลุ

5 Year Aspiration อนาคตที่อยากเห็น ในอีก 5 ปี(พ.ศ. 2569)

ระบุภาพปลายทางที่จับต้องได้ - วัดได้ - สังเกตเห็นได้

Strategic Directions

เน้นระบุแนวทางที่เมื่อทำแล้วสามารถแก้ไขสถานการณ์สำคัญของภาคได้พร้อม ๆ กันหลายสถานการณ์แบบบูรณาการ

Strategic Factors

ระดมความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำเนินการตามกรอบ FAIR Canvas

• **Finance** = งบประมาณจากภาครัฐ ภาคการวิจัย การสนับสนุนจากภาคเอกชน

• **Actor** = ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ทั้งทางตรง ทางอ้อม เป็นสาเหตุ เป็นเหยื่อ เป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ ฯลฯ

• **Infrastructure** = ระบบที่เกี่ยวข้องที่จะช่วยให้การบรรลุเป้าหมายเป็นไปได้ง่ายขึ้น (เช่น ห้องทดลอง ระบบตรวจสอบมาตรฐาน) สิ่งก่อสร้างเชิงกายภาพ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

• **Rules and Regulations** = กฎหมาย ข้อบังคับ นโยบาย กฎกติกาท้องถิ่น

Strategic Knowledge

การเก็บข้อมูล/เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการบรรลุภาพอนาคต

• ตรวจสอบว่าภาคหรือพื้นที่ต้องการอะไร (What) ความรู้ งานวิจัยเทคโนโลยีนวัตกรรมในประเด็นใด

• ส่วนใดที่มีการดำเนินการหรือพัฒนาแล้วถูกนำไปประยุกต์ใช้ และใช้อย่างไร (How)

• ใคร (Who) มีศักยภาพที่จะเป็น ผู้สร้างความรู้ ผู้วิจัย ผู้เผยแพร่ ส่งต่อความรู้ ผู้ใช้ความรู้ และ ผู้สนับสนุน

การวิเคราะห์ช่องว่างความรู้ และระบบความรู้ Gap Analysis: Knowledge & Knowledge System

4

รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้าน ววน. เชิงพื้นที่วิเคราะห์ ทิศทางยุทธศาสตร์ การพัฒนาของพื้นที่ วิเคราะห์ช่องว่างความรู้ งานวิจัย การพัฒนานวัตกรรม เพื่อการจัดทำแผนบูรณาการด้าน ววน. เพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนในภูมิภาคและกลุ่มจังหวัดที่รับผิดชอบ

B Back-Casting for Strategic Directions

C Knowledge Gap Analysis

ผลลัพธ์จากโครงการปีที่ 1

ความต้องการเชิงพื้นที่

การดำเนินการค้นหาความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับกลุ่มจังหวัดเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินโครงการจัดทำแผนบูรณาการด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน (Area-Need) โดยใช้กระบวนการเก็บข้อมูลผ่านการสอบถามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ตามภูมิภาคต่าง ๆ จำนวน 2 รอบ โดยรอบแรกมีผู้เชี่ยวชาญทั่วประเทศให้ความเห็นผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ทั้งสิ้น 472 คน และรอบที่สอง 557 คน

ภาคเหนือ

ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่
ร่วมให้ความเห็น

ครั้งที่ 1

111 คน

ครั้งที่ 2

40 คน

5

อันดับ

ประเด็นพัฒนาสำคัญ
และเร่งด่วนมากที่สุด

1. ปัญหาหมอกควัน
2. ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. ระบบการเกษตรไม่เอื้อต่อความมั่นคงทางอาหาร
4. การถือครองที่ดิน
5. ขาดระบบการจัดการร่วมในการพัฒนาพื้นที่ป่า และแก้ปัญหาไฟป่า

4 ประเด็นสำคัญและ ความต้องการระดับภาค

1. การใช้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นกรอบในการพิจารณาสถานการณ์ของพื้นที่ และความต้องการทางสังคม พนวกกับกระบวนการมองอนาคต (foresight) ที่เลือกมาใช้ทำให้เห็นว่าในหลายพื้นที่มีประเด็นความกังวลที่อาจสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับประเด็นการพัฒนาของพื้นที่

2. สัดส่วนของประเด็นที่ให้ความสำคัญ

แม้แต่ละภาคจะมีความแตกต่างกัน แต่ในภาพรวม มีการกระจายตัวกันในลักษณะที่ค่อนข้างสมดุล มิติสังคม (ร้อยละ 26.7 จากประเด็นทั้งหมด) เศรษฐกิจ (ร้อยละ 30 จากประเด็นทั้งหมด) สิ่งแวดล้อม (ร้อยละ 30 จากประเด็นทั้งหมด) สันติภาพ (ร้อยละ 13.3 จากประเด็นทั้งหมด)

3. มิติสันติภาพ ความสงบสุขของสังคม และสิทธิมนุษยชน แม้จะเป็นประเด็นหลักสำคัญของภาคใต้ชายแดน แต่งานวิจัยนี้พบว่า มิติสันติภาพ เป็นประเด็นที่ถูกให้ความสำคัญมากใน 4 จาก 6 ภาคครอบคลุมประเด็นด้านธรรมาภิบาล ความรุนแรงและอาชญากรรม การเข้าถึงระบบยุติธรรม และเรื่องสิทธิมนุษยชน

4. ประเด็นที่สำคัญแต่ละประเด็นมีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เช่น การถือครองที่ดินและสิทธิการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ มีผลต่อการตัดสินใจว่าจะทำเกษตรกรรมเชิงเดี่ยวหรือเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งส่งผลต่อปัญหาหมอกควัน PM 2.5 อีกต่อหนึ่ง

ภาคกลาง

ผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่
ร่วมให้ความเห็น

ครั้งที่ 1

166 คน

ครั้งที่ 2

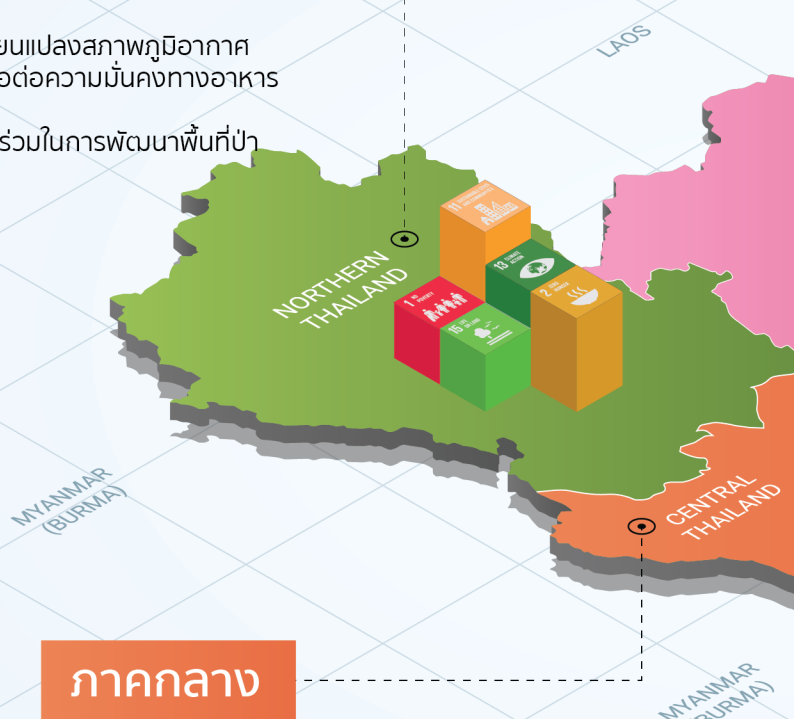
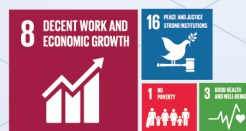
166 คน

5

อันดับ

ประเด็นพัฒนาสำคัญ
และเร่งด่วนมากที่สุด

1. ความถดถอยและหดตัวของภาคการท่องเที่ยว
2. การก่ออาชญากรรมและคดีอาชญากรรม
3. การหนี้สินของครัวเรือน
4. เศรษฐกิจชะลอตัว
5. โรคอุบัติใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
ร่วมให้ความเห็น

ครั้งที่ 1
147 คน

ครั้งที่ 2
119 คน

5
อันดับ

ประเด็นพัฒนาสำคัญ
และเร่งด่วนมากที่สุด

- 1 ปัญหาความยากจน
- 2 ปัญหาความเหลื่อมล้ำ
- 3 ปัญหาการพัฒนาคนของภาคอยู่ในระดับต่ำ
- 4 ปัญหาภัยแล้งและคุณภาพของแหล่งน้ำในพื้นที่
- 5 การจัดการขยะและของเสีย

ภาคตะวันออก

ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
ร่วมให้ความเห็น

ครั้งที่ 1
66 คน

ครั้งที่ 2
166 คน

5
อันดับ

ประเด็นพัฒนาสำคัญ
และเร่งด่วนมากที่สุด

1. ปริมาณกากของเสียจากอุตสาหกรรม
2. ปัญหาภัยแล้ง
3. พื้นที่เกิดภัยแล้งและอุทกภัยจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
4. ป่าชายเลนกำลังสูญหาย
5. ขยะทะเล

ภาคใต้ชายแดน

ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
ร่วมให้ความเห็น

ครั้งที่ 1
93 คน

*เนื่องจากข้อจำกัดของพื้นที่ทำให้การจัดประชุมกลุ่มย่อยกับผู้เกี่ยวข้อง 1 ครั้ง ตามด้วยการทำแบบสอบถาม 1 ครั้ง

5
อันดับ

ประเด็นพัฒนาสำคัญ
และเร่งด่วนมากที่สุด

1. ปัญหายาเสพติด
2. การขาดนิติธรรมและการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างไม่เท่าเทียม
3. การขาดพื้นที่และการละเมิดสิทธิมนุษยชน
4. การศึกษา
5. การค้าชายแดน (เศรษฐกิจชะงัก)

ภาคใต้

ผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่
ร่วมให้ความเห็น

ครั้งที่ 1
98 คน

ครั้งที่ 2
123 คน

5
อันดับ

ประเด็นพัฒนาสำคัญ
และเร่งด่วนมากที่สุด

1. ขยะและของเสียทุกชนิดเพิ่มขึ้น
2. จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจากผลกระทบของสถานการณ์โควิด-19
3. สารเสพติดมีความรุนแรง
4. ความยากจนมีแนวโน้มสูงขึ้น
5. ความสมบูรณ์ของลุ่มน้ำ ภูเขา ป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ และทะเลสาบมีแนวโน้มลดลง

ความรู้ที่แต่ละพื้นที่ต้องการนำมาใช้ ในการแก้ไขปัญหา

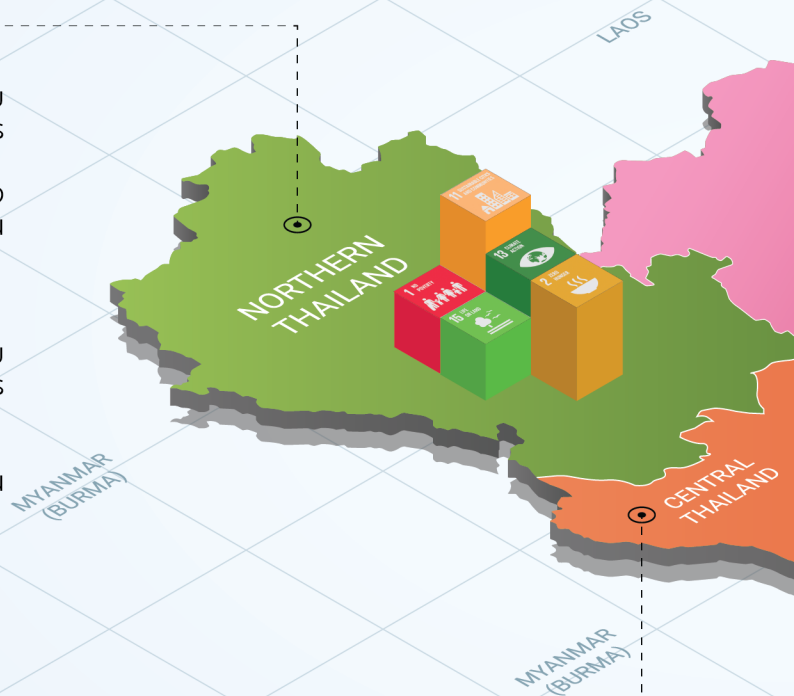
ความต้องการเชิงพื้นที่

เพื่อให้ตอบสนองต่อการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน จึงต้องอาศัยการกระจายอำนาจและเพิ่มความยืดหยุ่นให้แก่หน่วยงานในพื้นที่ แม้บางพื้นที่จะมีความต้องการหรือปัญหาที่คล้ายคลึงกัน แต่วิธีแก้ไขและพัฒนาอาจอาศัยวิธีแบบ “one size fits all” เช่นนั้นแล้ว นโยบายและกฎหมายสำหรับผลักดันการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงจำเป็นต้องศึกษาความต้องการความรู้ที่เหมาะสมตามบริบทพื้นที่หรือที่เรียกว่า “tailor made” เพื่อค้นหาความรู้ที่เหมาะสมตามความต้องการของแต่ละบริบท ทั้งนี้ ก็เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในทุกกลุ่มจังหวัด ได้มีโอกาสเข้ามาร่วมหาวิธีผลักดันการพัฒนาที่เหมาะสมตามพื้นที่ของตน

จากผลการประมวลการเก็บรวบรวมข้อมูลและสอบถามกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถวิเคราะห์ข้อมูลประเด็นความรู้ที่ต้องการของในแต่ละพื้นที่ทั้ง 6 ภาค สรุปได้ดังนี้

ภาคเหนือ

- การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ชุมชนมีโอกาสดำเนินการออกแบบเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาการเรียนรู้ และจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาชุมชนได้ตามบริบท
- ปรับเปลี่ยนกฎหมาย/ระเบียบ ให้เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการพร้อมเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม
- รัฐเป็นผู้สนับสนุนการปรับโครงสร้างการดำเนินงาน สร้างกลไกให้ชุมชนท้องถิ่น ร่วมมือกับภาคหลักในการพัฒนา
- พัฒนาศักยภาพคน ให้มีขีดความสามารถในการสร้างการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ตลอดจนการพัฒนาแผนงานและโครงการเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ พัฒนาสังคม และสิ่งแวดล้อม
- ความรู้เกี่ยวกับการสร้างกระบวนการเรียนรู้ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และวิถีของชุมชน เพื่อปลูกจิตสำนึกของชุมชน

ภาคกลาง

- การพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) พัฒนานำมาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมและการตัดสินใจของเกษตรกรอย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น และสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่
- สนับสนุนการวิจัยปรับโครงสร้างหนี้ของครัวเรือนและเกษตรกร เพื่อให้เข้าใจถึงประสิทธิภาพทางเลือก และแนวทางที่เหมาะสมในการปรับโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินต่าง ๆ
- การสร้างหรือปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ที่เหมาะสมเพื่อลดคดีอาชญากรรมและยาเสพติด
- เตรียมความพร้อมของชุมชนรับมือกับสถานการณ์วิกฤติ อาทิ อุทกภัย และโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต
- พัฒนาห่วงโซ่อุปทาน ในการนำเศษของเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์เพื่อลดปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กและมลพิษทางอากาศ
- การบริหารจัดการปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และน้ำเสียในเชิงพื้นที่ โดยเน้นการจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน พร้อมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมืองอย่างทั่วถึง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- สนับสนุนฐานข้อมูลและงานวิจัยด้านความยากจนและหนี้สินในระดับพื้นที่ โดยใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) ในการพยากรณ์ สร้างตัวแบบการจัดการความยากจนและภาวะหนี้สินที่เหมาะสมตามบริบท
- สร้างเครือข่ายเกษตรกรชั้นแนวหน้าและการยกระดับผู้ประกอบการรุ่นใหม่สู่ความเป็นมืออาชีพในระดับสากล (Young Smart Farmer: YSF) เทคโนโลยีและนวัตกรรมการลดต้นทุนการผลิต และการดำเนินงานเพื่อยกระดับมูลค่าสินค้าทางการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมความรู้ด้านนวัตกรรมในการจัดการของเสียจากภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตรจนถึงภาคครัวเรือน
- สนับสนุนฐานข้อมูลการจัดการทรัพยากรน้ำในภาคที่มีการเชื่อมโยงข้อมูลขนาดใหญ่ (big data)
- การมีตัวแบบการสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจและการพัฒนาสังคมด้วยการท่องเที่ยวในพื้นที่ปรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว
- การสร้างฐานข้อมูลการค้าชายแดนและการค้าระหว่างประเทศ พร้อมเอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจ และพัฒนาสินค้า

ภาคตะวันออก

- การส่งเสริมการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่จะสามารถยกระดับของสังคม
- การส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับพลังงาน ทั้งพลังงานไฟฟ้า พลังงานชีวภาพ และนวัตกรรมพลังงานทดแทน รวมถึงการจัดการขยะ
- การมีเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการยกระดับการปกป้องและดูแลทรัพย์สิน ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบสารสนเทศ ทั้งการป้องกันก่อนการบุกรุก การตรวจจับการตอบสนอง และการกู้คืน
- การสนับสนุนด้านนวัตกรรมเครื่องจักร หุ่นยนต์ในสถานศึกษา ให้มีความเข้มข้น และจริงจัง พร้อมนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการศึกษา เช่น การจัดทำสื่อออนไลน์เพื่อการเรียนรู้
- การจัดตั้งศูนย์กลางความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีนำมาต่อยอดเป็นนวัตกรรมใหม่ในการใช้พัฒนาประเทศ

ภาคใต้ชายแดน

- จัดตั้งเครือข่ายความรู้ นำความรู้ในการจัดตั้งเครือข่ายวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เนื่องจากปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนในพื้นที่จึงควรมีการศึกษาและทำความเข้าใจต่อพื้นที่ อยู่เสมอ ทั้งสภาพทางสังคม การเมือง วัฒนธรรม
- สนับสนุนการศึกษาและสร้างความไว้วางใจทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นความไว้วางใจต่อกันในหมู่ประชาชนหรือความไว้วางใจระหว่างการบริหารงานของรัฐบาลกับประชาชน เนื่องจากความไว้วางใจยังเป็นประเด็นเปราะบางในการพัฒนาในพื้นที่

ภาคใต้

- นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในภาคการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการเชื่อมต่อกับต่างชาติ พร้อมทั้งพัฒนาความเป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับดึงดูดนักท่องเที่ยว
- สร้างความเข้าใจด้านภูมิปัญญา สร้างกระบวนการการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มชาวพื้นเมืองเพื่อสร้างความเข้าใจในด้านภูมิปัญญา และการอยู่ร่วมกันที่หลากหลายในชาติพันธุ์
- ใช้ความหลากหลายทางธรณีวิทยาเป็นจุดแข็ง นำความหลากหลายทางธรณีวิทยาซึ่งเป็นจุดแข็งของภาคใต้ มาเชื่อมต่อกับอุทยานแห่งชาติอื่น ๆ บนโลกพร้อมกระตุ้นความร่วมมือด้านการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถใช้ประโยชน์ทางด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมได้